

ELŐFIZETÉSI DIJ:

Postán vagy Pécselt hához küldve: EGÉSZ ÉVRE 5 ft — kr. FÉL ÉVRE 2 „ 50 „ NEGYED ÉVRE 1 „ 25 „

PÉCSI FIGYELŐ.

HIRDETÉSEK ÁRA: Egy öt hasábos petüser egy-szeri megjelenésért 6 kr., 3-szorított 5 kr., 10-szorított 4 kr. ázetendő.

Szerkesztőség:

János-utca 8-ik szám.

A lap szellemi részét illető közlemények és előfizetések a szerkesztőséghez, hirdetések pedig a kiadóhivatalhoz intézendők.

Kiadóhivatal:

János-utca 8-ik szám.

Kéziratok vissza nem adatnak.

A város költségvetése.

Hétfőn délelőtt Pécs szab. kir. város köztörvényhatósága Kárdos Kálmán főispán elnökele alatt közgyűlést tartott.

Napról-napra nagyobb terhek zúdulnak a város nyakába s a bevételke kevesbednek.

A költségvetést csak meg lehet csinálni, a mint tesszik, de már a zárszámadással nem olyan könnyen megy a dolog.

Jövőre a város 57.000 forintot fizet az államnak regále-bérelt cizim; eddig csak 38.000 forintot fizetett, noha megvagyunk róla győződve, hogy eddig is bevettek e cizim a város közönségétől 57.000 forintot legalább is;

Ezen jövedelmi szakasz egyéb tételeire nem tétetik észrevétel.

A városi fekvő javak helyesbített összes várható jövedelme tesz tehát 45774 forint 14 krajt.

Biz' ezek szomorú kilátások. De lássuk a tanács előterjesztését.

1890. évi köz költségvetésjavaslatát van szerencsénk az 1886. évi XXI. törvényzikk rendelkezéseinek megfelelőleg megállapítás végett oly jelentéssel terjeszteni be, miként egy a számvévi munkát, mint arra a pénzügyi és gazdasági választmányok részéről együttesen tett megjegyzéseket, illetőleg javaslatokat előtérítve jelentés, — a vonatkozó összes okmányokkal együtt mai alulírott naptól számított 15 napra, — törvényszerű közhírré tétel mellett a jegyzői hivatalban közösen

lére kitétetett s ezen kívül a munkát a szokott alakban kinyomatván, tanulmányozás céljából a törvényhatósági bizottság tagjainak a kellő időben kiosztottat.

A számvéveségi munkálatra a gazdasági és pénzügyi szakbizottságok a következő megjegyzéseket, illetve javaslatokat terjeszték elő u. m.:

I. A bevételi szakaszra nézve. a) A városi fekvő javak jövedelmé cizim bevételi szakasz első tételén „földberek” után számvéveileg előirányzott 2495 forint 20 krajt 20 krajt törleendő azért, mert a város belterületén levő s közulajdonú kétféle szederfák haszonbérbeadása iránt Káttler Dániel pécsi lakóssal kötött szerződés, mint a selyemtermesztés elterjedésének egyik akadály, kormányi rendelkezés folytán időközben felbontottat.

Ebben a hatodik bevételi cizim „ház- és boltberekre” a számvéveség által előirányzott 9344 forintnyi jövedelem 2394 forinttal javítandó, vagyis 11738 forint helyesbítendő azért, mert időközben a városközönség részére megvett Oertzen-féle ház után, nem számítva az iskola céljaira használt helyiségeket, a biztosított évi bér jövedelem 2394 forint tesz.

A 7-ik tételén „erdő utáni bevétel” cizim az erdőmesteri kimutatás alapján számvéveileg előirányzott 21200 forint helyett 50 forinttal több vagyis 21250 forint veendő fel azért, mert az erdőmesteri kimutatásból tévesen maradt ki Koch Ferenc bányabérlő ur részéről szerződés szerint átveendő 500 drb. szálfa után 3 forint 10 krajt darabonkénti árral járandó 1550 forint s e helyett az erdőmesteri kimutatásban másképen értékesítésre 1500 forint számtábsá véve

A tévedés onnét ered, mert erdőmester ur azon véleményben volt, hogy őt év alatt megszűnik a bányabérlő átvételi kötelezettsége; a mi azonban nem áll, mert bányahaszonbérlet a haszonbérleti szerződésnek megfelelő fát a haszonbérlet ideje alatt átvenni tartozik, a szerződéstől tehát eltérni nem lehet.

Ezen jövedelmi szakasz egyéb tételeire nem tétetik észrevétel.

A városi fekvő javak helyesbített összes várható jövedelme tesz tehát 45774 forint 14 krajt.

b) „Városi javadalmak” cizim bevételi szakasz 13., 14. és 15. ik tételei változás alá esnek, — mert a számvéveség ellenkező utasítás hiányában, a mi egyébként meg felettes hatósága részéről a tenniforgó körülmények között az időszert, midőn az előirányzatot készíte, kiadható nem is volt, — pálinka és édesített szesz italok, — egy a bor és sör acsis után — a jövedelmeket ez év végéig fennálló haszonbérleti szerződések alapján irányozta elő.

Ámde ezen jogositványok mint regálék, az 1888. évi 36. törvényzikk rendelkezése szerint az állam részére 1890. évi január hó 1-től bevéltatnak s e miatt a javított törvényzikk szerint a közigazgatási bizottság kebeléből alkotott adhoc bizottság részéről a megváltási tőke, — a falusi borvámjognak, mint a város st-

tarius százados és követtelt megadóztatás jellegével bíró jövedelmi forrásának érintheletlenül hagyásával, — 70215 forint 20 krajt állapítottat meg, — a mi után pedig 4 1/2% adómentes kamat jövedelem fejében — a számvéveség részéről, a városi pénztár által élvezhetőnek előirányzott 43339 forintnyi jövedelem helyett, csak 31820 forint 18 krajt. járand, — s így a veszteség a hivatkozott kártalanítási törvény folytán 11518 forint 82 krajt ttnik elő még az esetre is, ha a falusi borvám-jog élvezete a város részére megmarad, — mely veszteség azonban kevesbedik az által, hogy a regálék után eddig fizetett adó elmarad, mintan a hivatkozott törvény szerint a 4 1/2% os kamat jövedelem adómentes; azonban ennek dacára, a mint a jelentés végén kitértetve leund, a veszteség, nem számítva azon helyrehozhatatlan kárt, mely a városra haramlott azáltal, hogy fejlődésre képes oly jövedelmi forrástól esett el, mely az adókötelezettekre való tekintetből még ki sem használtatott kellőleg, már a jövő költségvetési eredményben a 6000 forintot is meghaladja, illitőleg rosszabbra teszi a költségvetési eredményt.

A „falusi borvám-jog” sem a kir. adó-felgyelölő, sem pedig a közigazgatási bizottsági kiüldöttes részéről regálának el nem ismertetett, hanem a város régi követtelt megadóztatás természetével bíró jövedelmi forrásnak jelentett ki; ámde ezen százados jog fenntartása a város háztartására mellözhetetlenül szükséges lévén, ennek meghagyása céljából, a nagym. m. kir. Belügyminiszteriumhoz folyó évi 3027/IVa számú körrendelet folytán ferterjesztést tettett s a varosok előmozdítására, jogaik fenntartására első sorban hivatott kormányhatóság igazság éretétől fel sem tételtézt, hogy ezen jövedelmi nevezetes forrás, mely a kárpótlás körébe be nem vonatott, a város részére, hol az a helyi viszonyok különösen kivanatosnak is mutatják, meg ne hagyassék; a miért is a folyó évi 132—12334. számú kövgyllési határozat rendelkezése folytán is, ezen jövedelem a 14-ik bevételi cizim 8185 forintban irányoztatik a fennálló szerződés alapján elő.

Ha ezen jövedelmi forrás mégis elmaradna, egy a regálé törvény követtelt teleni veszteség a fenn kimutatottnál sokkal tetemesebb lenne.

A kérdéses jövedelmi szakasz egyéb tételei ellenében észrevétel fenn nem forog. Ezek szerint a „városi javadalmak” cizim előirányozható összes jövedelem tesz 90883 forint 18 krajt.

c) „Rendőri jövedelmek” cizim bevételi szakasz a számvéveségi javaslat szerint 2595 forint 76 krajtban fenntartani javasoltatik azért, mert az esetre, ha a eseléd-hivatal be is szüntetnék, mi csak megbízható vállalkozó jelentkezése mellett lehetséges, a jövedelm megszűnése a költségvetésirányozatra befolyással éppen nincs, mert ez esetben a kiadás is elmarad s csupán a szegényintézet pénztár érheti veszteség, mintán az esetleg előírt jövedelmi felesleg mindig ezen pénztár javára jutattatott.

d) „Cselekvő tőkék kamatai” cizim jövedelmi szakasz a számvévi javaslattal

szemben változtatást igényel a következő okokból u. m.:

A számvéveség a f. é. augusztus hó elsőjéig megvott törzstőkék számításbavételével 23047 forint 64 krajt kamatjövdelemet irányzott elő.

Ámde f. é. augusztus 1-je után az új katonai kórházra a fennálló vállalkozási szerződés értelmében — ugy megrendelt bekerítési pótmunkálatokra kifizetendő volt 19000 forint a f. évi 75—6154. számú kövgyllési határozattal megrendelt bekerítési és vízvezeték elkesztésére kifizetendő még ez évben 6929 forint 32 krajt.

Ezekhez járul, hogy az építési vállalkozónak jár még 11506 forint 34 krajt a mely összeg pedig, miután az építkezés befejeztetett, ez évben lesz még neki kifizetendő; tehát jövő évre kamatot nem hozhat. Továbbá: kifizetettett ugyan f. é. aug. hó 1-je óta a törzstőkéből a f. é. 70—4730. számú kövgyllési és 449940. IVa számú belügyminiszteri rendelet alapján a városközönség részére megvett Oertzen-féle ház vételára fejében 62500 forint.

Ezen vétel után a f. é. szeptember hó 6-án A. 2942. szám alatt kelt fizetési meghagyás szerint kincstári illeték fejében kivetteltett és így kifizetendő 1343 forint 75 krajt. A f. é. 68—6650. számú kövgyllési határozat s f. é. 47197—IVa. számú belügyminiszteri rendelet alapján a krajczáros laktanya telkén megkezdett új laktanyaépítkezésre a fennálló szerződés alapján szüntető f. é. augusztus hó 1-je után kiüzetni kellett 13448 forint 56 krajt.

Ugy végtül: A f. é. 76—6940. számú kövgyllési határozat alapján f. é. augusztus 1-je után kifizetni kellett a kir. főelőtanodáépítkezésre még 3995 forint 29 krajt, vagyis a f. év végéig a törzstőkéből kimegy összesen 118723 forint 26 krajt mely törzstőkeösszeg után a város pénztára jövő évben kamatot nem elvezethet, — a kamatvesztéség 4748 forint 93 krajt tesz, — a mi a számvéveileg előirányzott kamatjövdelemből tehát levonandó és így maradna valódi kamatjövdelemként 18298 forint 71 krajt.

Mivel azonban a cs. és kir. katonai új kórház építésére a törzstőkéből a f. évben kimenő 107993 forint 92 krajt. után még intercaláris kamat nincs számítva, a város háztartásának egyenstülya, ugy azon körülmény miatt, hogy egész határozottan tudni lehessen mibe kerül illy nagyszabású építkezés, az időközi kamatot számításba hozni kell s mert a kész új katonai kórház csak a jövő évi május hóban vétetik át s ez időben adatik a fennálló cseszerződés értelmében a régi kórházi épület a városközönség birtokába, az említett építési tőkének 4 százalékos kamata ezen cizim 6t hóra számításba hozandó lévén, ez tesz 1799 forint 90 krajt.

Az új katonai laktanyaépítkezésre már ki-dott 13448 forint 56 krajt. törzstőkének 4 százalékos kamata jövő évi január hó 1-től egész ugyanazon évi nov. hó 1-ig, mint a midőn lesz csak az új laktanya a katonaság részéről a legvalószínűbb használatba vehető, — szüntető számításba hozandó — s itt tesz az időközi kamat 448 forint 38 krajt.

Mely uttal megjegyeztetik, hogy a kérdéses laktanyaépítkezésből még föllemtől s a házipénztár kamatvesztéseinek pótlásául szolgáló időközi kamatok ez időszert nem számíthatók ki azért, mert a fizetési határidők még hozzávetőleg sem tudhatók, pedig az illy számításnak biztos alapon kelvően felteudni, az csak a jövő év folyamán lesz eszközözhető.

Végtül: A krajczáros laktanya telkén előállítandó új laktanya már a jövő évi november hó 1-től bérjövdelemet hozván, a megállapított évi bérből a mondott napon negyedévi bér fejében a város részére már 2250 forint jövedelem jut.

A megállapított törzstészési terv szerint ebből a befördított törzstőke kamatajára 1712 forint 50 krajt. járván, ezen összeg ezen tétel javára számítandó; a többlet pedig a törzstőke visszatérítésére fordítandó, a mely részlet a kiadási szakasz 55-ik tételén számításba is hozatik.

Az elmondottak szerint tehát a kérdéses szakasz összes jövedelme helyesbítve 22259 forint 41 kraa tehető.

e) „Különféle rendes, de bizonytalan mennyiségű jövedelmek” cizim bevételi szakaszra a következő észrevételek tétetnek u. m.:

1. A 27-ik tételén a számvéveség részéről által alapján, mértékhatáritési jövedelmi cizim előirányzott 6476 forint 76 krajt, tekintettel a f. évi rosz borteremelésre, mely miatt kevesebb hordó hitelesítés várható, 6000 frtra leszállítandó.

2. A 28-ik tételén „telekátíratási díjakra” szintén, 3 év átlaga szerint számvéveileg előirányzott 7497 forint 01 krajt helyett, nem lévén minden évben nevezetesebb ingatlan vagyon átruházása várható, — 7000 forint elégséges összegnek mutatkozik.

Mivel azonban ezen jövedelmi összeg cizim más törvényhatóságok által jobban használtatik ki, utasítandó a város tanácsa, hogy a meglévő szabályzat javítása érdekében teygen javaslatot.

3. A 30-ik cizim „tanbeíratási, zeneoktatási, ugy ipar- és alsóbb fokú kereskedelmi iskolai beíratási díjak” cizim számvéveileg előirányzott 13265 forint 935 frttal apasztandó, vagyis 12330 frtra szállítandó le azért, mert tévesen van az iskolai kimutatásban 1435 forint állami segély számításba véve, holott az 500 forinttal több soha sem tétel.

4. A 32-ik cizim „katonatiszti szállások, butorokérti kárpótlás és laktanya bérékből” a számvéveség által a szállásbiztosítási kimutatás alapján előirányzott 15090 forint 03 krajt, 15736 forint 48 kraa emelendő azért, mert a krajczáros laktanya telkén előállítás alatt levő új laktanya után jövő évi november hó 1-én nyerendő 2250 forint első negyed évi bérből, a fenn említett 20-ik cizim kamatjövdele mellett számításba vett 2171 forint 50 krajt tevő bérjövdelem, ezen cizim számításba hozandó s mint már említették, az előlegezett törzstőke visszatérítésére fordítandó, a mi miatt ezen összeg a kiadási szakasz 55. vagyis a

szugja: „megyek kedves Alice, meglátogatlak, nem feledkezem meg rólad.” Andor gróf lemegy a finom szönyegekkel borított márványlépcsőkön a kandalló mellett s a gyönyörű kert kanyargós utain előre halad. A metsző őszi szél hideg fuvaltára egyre hullanak elébe a megsárgult falevelek s láttára az ifju gróf kebléből előtör egy szívet rázó sóhaj. Majd közér a szomorúfűzekhez, honét oly szépen verődik azóta a kisdé mecsenek s lamponoknak tündéri fénye. Ott van Alice comtesse sirja. Köröskörül a legszebb őszirozsákkal s virágokkal van behúntva a domborult sir s a fölötté emelkedő fehér márvány obeliszk néhez virágkoszorúk övezik. — Eljöttém hozzád kedves Alice — mondá odaérkezve a gróf — bár örökre jöttem volna, nem tudak előledni, ó adj körülben egy kis helyet! — s zokogva leborult az obeliszk elé helyezett szalmóra. Az őszi szél pedig tovább is játszik a fellobogó lángokkal, majd meg a szomorúfűzek lombját rázza, s a hervadt levelek egyre hullnak . . . zizegve hullnak.

Már csak két hét lett volna hátra, hogy egymáséi legyenek, midőn Alice csónakázás után hirtelen megbetegedett s hervadni kezdének arcának szép rózsái. Andor gróf ott állt a hervadó beteg ágya mellett, s oly szomorúan leste a szegény szenvedő kis comtessenak minden mozdulát, minden lehelletét s egy fajt neki, ha hallotta, mint sóhajta fájdalommal a beteg virág. Aranyakat ígért s oly igazán kérte az orvost, hogy gyógyítsa meg hamarabb.

Mely uttal megjegyeztetik, hogy a kérdéses laktanyaépítkezésből még föllemtől s a házipénztár kamatvesztéseinek pótlásául szolgáló időközi kamatok ez időszert nem számíthatók ki azért, mert a fizetési határidők még hozzávetőleg sem tudhatók, pedig az illy számításnak biztos alapon kelvően felteudni, az csak a jövő év folyamán lesz eszközözhető.

Végtül: A krajczáros laktanya telkén előállítandó új laktanya már a jövő évi november hó 1-től bérjövdelemet hozván, a megállapított évi bérből a mondott napon negyedévi bér fejében a város részére már 2250 forint jövedelem jut.

A megállapított törzstészési terv szerint ebből a befördított törzstőke kamatajára 1712 forint 50 krajt. járván, ezen összeg ezen tétel javára számítandó; a többlet pedig a törzstőke visszatérítésére fordítandó, a mely részlet a kiadási szakasz 55-ik tételén számításba is hozatik.

Az elmondottak szerint tehát a kérdéses szakasz összes jövedelme helyesbítve 22259 forint 41 kraa tehető.

e) „Különféle rendes, de bizonytalan mennyiségű jövedelmek” cizim bevételi szakaszra a következő észrevételek tétetnek u. m.:

1. A 27-ik tételén a számvéveség részéről által alapján, mértékhatáritési jövedelmi cizim előirányzott 6476 forint 76 krajt, tekintettel a f. évi rosz borteremelésre, mely miatt kevesebb hordó hitelesítés várható, 6000 frtra leszállítandó.

2. A 28-ik tételén „telekátíratási díjakra” szintén, 3 év átlaga szerint számvéveileg előirányzott 7497 forint 01 krajt helyett, nem lévén minden évben nevezetesebb ingatlan vagyon átruházása várható, — 7000 forint elégséges összegnek mutatkozik. Mivel azonban ezen jövedelmi összeg cizim más törvényhatóságok által jobban használtatik ki, utasítandó a város tanácsa, hogy a meglévő szabályzat javítása érdekében teygen javaslatot.

3. A 30-ik cizim „tanbeíratási, zeneoktatási, ugy ipar- és alsóbb fokú kereskedelmi iskolai beíratási díjak” cizim számvéveileg előirányzott 13265 forint 935 frttal apasztandó, vagyis 12330 frtra szállítandó le azért, mert tévesen van az iskolai kimutatásban 1435 forint állami segély számításba véve, holott az 500 forinttal több soha sem tétel.

4. A 32-ik cizim „katonatiszti szállások, butorokérti kárpótlás és laktanya bérékből” a számvéveség által a szállásbiztosítási kimutatás alapján előirányzott 15090 forint 03 krajt, 15736 forint 48 kraa emelendő azért, mert a krajczáros laktanya telkén előállítás alatt levő új laktanya után jövő évi november hó 1-én nyerendő 2250 forint első negyed évi bérből, a fenn említett 20-ik cizim kamatjövdele mellett számításba vett 2171 forint 50 krajt tevő bérjövdelem, ezen cizim számításba hozandó s mint már említették, az előlegezett törzstőke visszatérítésére fordítandó, a mi miatt ezen összeg a kiadási szakasz 55. vagyis a

T Á R C Z A.

Halottak napján.

A koszorúzott sírhalmok felett Vuolnak el a szürke fellegek; Az éjszaka közeledik sötétén, A temető uszik tündéri fényben.

De hirtelen a menny sötét boltjáról, A díszes sírhantokra hull a zápor, Virág elhervad, kilobban a méces, És a temető elhagyott, sötét lesz.

Nem marad itt a sírok közt, csak az, A kinek bánatára nincs vigasz, Felhő könyvével könye egybeleli, A drága sírhalmokra úgy omol.

S a míg az éjjel leszárad sötétén, Ott halyogok én is a búsa temetőben Óh, én is egy halottat síratok: Szegény hazám, te vagy az a halott.

Bukásod' lelkeim százszor elcsirajta, Nekem minden napom halottak napja; Csak könnyem van már, vígaszom oda, Hogy te hazám, feltámadás valaha.

Varsányi Gyula.

Halottak estjén.

Mi, akik a jelennék állunk és folyton küzdünk a jövőért, szenteljünk egy kis emlékeztet a kegyelet nevében a multnak is.

Mert félre kell tenni e napon minden gondot, élvezetet, gyász illik az öröm he-

lyébe és a sorvasztó gond helyébe méltó a fájó emlékezés.

E hó elsőjén halottak napja van. A kegyelet illi fájó ünnepe. Jól esik lelkünknek elgondolkodni a teremtés fölött és elmerengeni a természet hervadásán, mely annyira hasonlít az ember életéhez, hogy azt szóval kimondani lehetetlen.

Azt csak érezni lehet! Olyan régi nóta az már, hogy virulásra hervadás következik; az ifjúság után az öregség s ezzel együtt a megdermesztő rideg halál.

Pedig mily szép és díes az élet; milyen fenséges kitzeni a létért! Mégis e napon a létközdelem fenséges érzete helyébe jobban illik a kegyelet meemlékezés.

Memento mori! . . . Meglásd meghalsz! Ezt susogja a sárga lehellő falevél, ezt sítvóiti a hlvős őszi szellő, erre emlékeztet bennünket a hervadó természet.

Imádkozunk és emlékezünk! Megérdemlik azok akik ott pihennek a virágos hantok alatt, a hol az örök di csőszég, a háborítlan nyugalom és igazság tanyáz.

Megálljatok ti könnyelműek, szálljatok magatokba ti bűnös emberek! Halottak estjeje van, a kegyeletes emlékezés illi ünnepe!

Nem veszitek észre az alkony intó sugarait, mely szívzetek szeretetre kelti, lelketeket halára s az ést emlékeztér! Térdepeljünk le és imádkozzunk!

Erre int bennünket a kápolna lélekharangja, az egyház üdvözítő szelleme. „Jert-k, jertek az enyészett helyére, a halottak birodalmába, Isten megszentelt

kertjébe, megtalálja ott mindenki az utat, a helyet, hol a megholtak anyagla majd megszűnik nektek, mivel tartoztok a megholtak emlékének, az Úrban elhunyt kedveseiteknek.”

Jöjjetek elhagyott árva gyermekek, sírjátok keserű könyeket a halás szeretet nevében a drága szülőknek, akik ott nyugosznak boldog álmukat a néma sír alatt, de szellemük örökké virraszt fölötetek, óva int és megóv benneteket.

És ti szülők, kiknek drága gyermekük nyugszik a virágos hant alatt, zárandokoljatok ti is el a halottak országába, öntözétek fájó könnyekkel a drága halmokat, de nyugodjatok meg a sorsban; az Úr adta s az Úr szólította őket magához.

S ti boldog halandók, kik környezetekben tisztelhetitek meg szeretteiteket, siessetek ti is leróni meghalt embertársaitok iránt a kegyelet adóját.

Gyujtsátok meg az elhunytak sírhalmát a szeretet mécesét, világosítsátok meg azok fölött a sírhalmot, akik fölött leáldozott a földi boldogság napja, mely csak igen keves embert boldogít földi életén, mert melege hasonlít a faklya fényéhez, mely fel-fellobog, majd végre elalszik örökké.

Mutassátok meg, hogy él még szívetekben a kegyeletes emlékezés, mert akinek szívéből ez kihalt, az jobban teszi, ha remete módon embertársaitól elvonultan éli le életé hátralévő napjait.

Imádkozunk és emlékezünk a halálra! Jól esik a szívnek kisirni a bánatot ezernyi szenvedés után, jól esik ha megmenekülhetünk egy percére is a sorvasztó

gondoktól és elmerenghetünk az örök mulandóságon.

Emlékeztet a halottaknak, emlékeztet önmagunknak!

Ne törőljétek le a könyeket, ha azokat az igaz szeretet szorította a szemetekbe — mert az ilyen igaz könyök a holtak megkönyebbülését teremnek.

De gondoljunk e napon mindenek fölött az elhagyott árvaakra és a gyámalatlan szegényekre! Mentstük meg őket a lealadozó természet bosszújától! Ennek a megemlékezésnek van a legszebb fénye.

Emlékeztünk a halálra és éljünk úgy, hogy utóaink se sajnálják ez emlékeztet majdan a mi sirunk fölött.

Vigasztaljon bennünket a hit, hogy miként a természet hervadását új virulás fogja követni, ugy be fog következni a feltámadás hajnala, amikor ismét viszontláthatjuk szeretteinket, akik most ott nyugosznak a néma hantok alatt.

Ne féljünk a halált, mert el fog jönni a viszontlátás fenséges reggele! Föltámadunk!

Kik oly boldogok lehetnek volna.

— Rajz. —

Halottak estjeje van. A gyönyörű ódon kastély mintha egészen kibalt volna, olyan csendes, csak néha zörrenti meg a fiatal gróf kinyitott ablakait a hideg őszi szél; kísértetiesen susogva fut keresztül a drágán bútortozott salongon, meglebbenve néhanéha a finom kék selyemosipkés függönyöket.

Az ifju gróf bársony taborettejéből fölemelkedve, félve tekint körül s lassan

törzstörke visszatérítési címén kiadásuk is előfordul.

Ezen kívül számításba hozandó ezen most kérdés alatti ezekben valószínűleg jövő év november hó 1-éig szükségesse valóandó s így bérben tartandó Krupitzer-féle lak-tanya után a katonai kincstár által jövő évi május hó 1-től négy óra fizetendő s a számvétség részéről számításba nem vett újabb P88 frt 93 kr.

5. A 46-dik tételben a „szegény iskolágyermek felruházására befolyt borvám krajczárokból” a számvétség részéről a kormányhatóságilag jóváhagyott szabályrendelet értelmében előirányzott 300 frt, — a mutatkozó eredmény szerint, — 500 frtra felemelendő.

7. Mivel a regale jogok kizárólagos gyakorlása iránt a f. évi szeptember hó 24 én a m. kir. pénzügyigazgatóság és a város közönség képviselők között létrejött bérleti szerződés szerint a városközönség a m. kir. kincstár részére 1890., 1891. és 1892. évek alatt évi 49300 frt haszonbért tartozik fizetni, s ezen szerződés a bizottsági közgyűlés f. é. 132—12334. számú határozatával elfogadva is lón; s mintán továbbá hozzávetőleg sem tudható az, hogy a városközönség a bérbe vett regalékból mennyi jövedelmet fog élvezhetni; emellett: a hivatkozott közgyűlési határozatban kifejezett utasításnak is meg-felöl, a bevételi szakaszban új vagyis 48-ik című alatti jövedelemként 49300 frt, vagyis annyi mint a fizetendő bérösszeg, véleményeztetik előirányzandónak.

A kérdéses szakasz egyéb tételei helyesen lévén előirányozva, azokra észre-vételek fenn nem forognak.

Ezek szerint: „különféle rendes de bizonytalan mennyiségű jövedelmek” címén a várható összes jövedelem 122665 frt 16 kr. leendő. Összegezvén a elősorolt bevételi szakaszokat és pedig: 1. A városi fekvő javak jövedelme fejében várható 45774 frt 14 kr. 2. Városi javadalmak címűen remél-hető 90883 frt 18 kr. 3. Rendőri jövedelmek gyanánt elő-irányzott 2595 frt 76 kr. 4. Cselekvő tőkék után eső 22259 frt 41 kr. 5. Különféle rendes de bizonytalan mennyiségű jövedelmek címűen várható 122665 frt 16 kr. lesz az össze-várható jövedelem 234177 frt 65 kr.

II. A kiadási szakaszra nézve. a) „Városi tisztviselők és szolgák el-látási szakaszára” mintán a számvétség részéről az abban elősorolt tételek a va-lódi szükségletnek megfelelőleg irányoztat-tak elő, észrevétel nem tétetik. Ezen szakasz szükséglete lesz tehát 109496 frt 74 kr.

b) „Igazgatási költségek” című ki-adási szakaszra a következők észrevételek tétetnek u. m.: 1. A 17-dik kiadási tételben „állami adóra” számvétség az eddigi állapot szerint előirányzott 8806 frt 21 kr., da-czára annak, hogy az Oertzen-féle új-ban megvett ház részben adóköteles, 4000 frtra leszállítandó azért, mert a regale jö-vedelmek után az adó elcsik, lévén a kárterítési törvény 41/a §-os kamat jövedelem adómentes.

P. A 18-ik című „illeték egyen-értékre” számvétség a jelenlegi állapot szerint előirányzott 2668 frt 92 kr. fenntar-tandó; de mivel a regale kártaánita-sért nyerendő összeg miatt ez változtatást

énekelni a Márházból s midőn bevezette, maga is zokogni kezdett. . . . Andabázy grófnő elfordult, hogy ne lassa leánya kinjant. Andor gróf pedig fájó szívvel hallgatta a szenvedő betegnek szivszakgató zokogását. . . . A szép Alice nem érzett fájdal-mat többé s Andor helyett a halálnak lón mennyasszonyává. Fehér mennyasszonyi ru-hája oly szépen illett halvány a ezához, mid-őn a virágos ravatalon kiszendvediepit.

Andor gróf kérésére Alicet a szomorú-fűtek alá temették, melyet Andor szorgal-ma keze tünderkette varázsolat, s most ott emelkedik sirhalma a fehérmarvány obeliszk. Egész napot töltött a fiatal gróf, szerelmének romjainál ábrándozva és só-hajtózva. Most is eljött a megholtak ün-nepén s az egész éjt Alice sirjánál töltte. A hidegtől keresztálfázva tért haza s meg-betegedett s nemsokára bevalta ígérteit és követé Alicet.

A kapu fölött pedig megfordították az ősi czimert. * Tizenötzör hullott le a megsárgult falomb s nyargalt keresztül a hideg ősi szél a száraz avaron s ismét eljött a ha-lottak napja. Az éj fekete fátyolával bor-ult a kúszó csallított befut obeliszkre, némán álltak az éj sötétében a lombja vesztett vén fűtek megdermedt ágakkal. Alice és Andor csendesen almodnak örök szerelemről a pusztuló sir alatt s még egy kisedd mécs egy halvány csillag sem világít azoknak, kik oly boldogok lehet-tek volna. . . . Szalay Gyula.

fog igényelni, valószínűleg kevesebb lesz, — a tanács utasítandó, hogy ez érdemben a törvényszerű bevallást teljesítessék, s a kivétels alkalmával tegyen ide jelentést, — mintán a szükséglet mérvére tájékozas ez időszereim nem szerzedik.

3. A 21-dik kiadási címén „épitletek fenntartására” a számvétség szerint elő-irányzott 4000 frt a folyó évre engedé-lyezett 4500 frtra annál is inkább feleme-lendő, mintán időközben a város közönség tulajdonába újabb nagy épület t. i. az Oertzen-féle ház átszállott s a folyó évben is, az engedélyezett összeg nagyon is szük-ségesnek bizonyult.

Ezen kiadási szakasz egyéb tételei helyesen lévén előirányozva, azok ellen nincs észrevétel.

Ezek szerint „igazgatási költségek” kiadási szakaszának összes szükséglete 87430 frt 17 kr. lesz.

c) „Iskolai kiadások” szakaszát alatt csupán a 33-dik kiadási tételre nézve téte-letnek észrevételek és pedig a következők: A számvétség által az előleges iskolai előirányzat szerint számításba vett 49767 frt 94 kr., 48456 frt 42 kr. hely-lyesbítendő azért, mert az iskolai elő-irányzatban a szükségletek aként vönnek felvéve, hogy az előre nem láthatókra elő-irányzott 600 frtból 300 frt törölték s továbbá: a belvárosi leányiskolai helység bére és az épület tülzárk ellen való bi-ztosítására helytelenül van 900 frt az iskolai előirányzatban számítva véve és pe-dig azért, mert a város pénztára terhére bér fejében csakis legfeljebb ennyi összeg számítható, mint a mennyit a kérdéses épület megvételére fordított törzstörke évi visszatérítése igényel, ez pedig a f. é. 70—4730. számú közgyűlési határozat és f. é. 44940—IV. a. számú belügyminisz-teri rendelet szerint a vételre és kincstár-i illetékre szükséges 63843 frt 75 krhoz képest csak 638 frt 43 kr lesz, a mely összeg nem az iskolai előirányzati tételben, hanem a törzstörke visszatérítésére szol-gáló 55-dik tételben irányzandó elő s ott tényleg számításba is vétetett.

Tehát ezen a címén az említett 900 frt törlesbe hozható. Leszámítandó továbbá a belv. leány-iskola „egyéb szükséglete” címűen elő-irányzott 300 frtból 150 frt, minthogy a felszerelésekről külön gondoskodva van. Hozzá számítandó azonban: Szelma Gyöz-dig igazg. tanító részére 1890. évi szeptem-ber hó 23-át számítva járó quinquennale tevő 13 frt 48 kr., úgy Reizner Teréz tanítónő részére már f. évi október hó 1-től járva n a quinquennale, e címűen a jövő évi szük-séglet 25 frtot tesz.

Ezen le- és hozzászámítások keresz-tül vitéle mellett éretik el azon összeg, a mely választmányilag javaslatba hozatik. E kiadási szakasz többi tétele ellen észre-vétel fenn nem forogván, az „iskolai ös-szes szükséglet” helyesbítve tesz 53596 frt 42 kr.

d) „Városi intézetek, testületek és egyéb jótékonykezelt intézmények segélye-zési szakasz” ellen észrevétel tétető nem lévén, annak összes szükséglete a számvé-sséggel egyezőleg 4244 frt 54 krban állapítatik meg.

e) „Különféle kiadások” című szük-ségleti szakaszra a következők észrevételek tétetnek u. m.: 1. A 47-ik kiadási tételben „adózások”, és egyéb leírásokra számvétség előirány-zott 3927 frt 96 kr. helyett 2000 frt elő-irányzandó azért, mert ennyi egy évi elő-írásból eshet leírásokra a tapasztalatok szerint teljesen elegendő.

2. A 48-ik kiadási tételben a „Katonai szállásbérletek és lakatnyák kibérel-tése, úgy egyéb katonai költségek” a számvétség által a szállásbiztosi kimutat-ás szerint előirányzott 14774 frt 35 kr. 14256 frt 35 kr-ra leszállítandó azért, mert a szállásbiztos lakatnyák tartozásokról, buto-rok fenntartására és egyéb kiadásokra túl-

ságossan számít fel 4000 frtot s ezen szükségletekre 1000 frttal kevesebb vagyis 3000 frt kellő tekerékosság mellett ele-gendő.

Mivel azonban, mint már említve is volt, nem egészen valószínű az, hogy az új lakatnyák a katonaság részéről jövő évi november hó 1-je előtt vétethetnek hasz-nalába át, a számvétség által csak jövő évi május hó elsejéig számításba vett 31-ig mérz lakatnyák bér jövő évi május hó 31-ig még fizetendő lévén, e miatt ezen címűen 482 frtot felvenni kell.

3. Az 52-ik kiadási címén „beteg-ápolási költségek” pécsi illetőségű vagyon-talan egyének után a pécsi közkórház-nak” számvétség által alapján felvett 4190 frt 20 kr. 2500 frtra emelendő azért, mert a folyó évben is nevezetesebb póthi-tel engedélyezése vált szükségessé.

4. Az 53-ik tételben „betegápolási költségek, pécsi illetőségű vagyon-talan egyének után vidéki kórházak javára” számvétség által alapján felvett elő-irányzott 1212 frt 86 kr. a valódi szük-ségletnek megfelelőleg 1500 frt-ra emelendő, nehogy jövő évben is póthitel engedélye-zésének szükségessé merüljön fel.

5. Az 55-ik tételben „előlegezett törz-störke visszatérítésére” a számvétség által az eddigi utasítások szerint előirány-zott 9825 frt 56 kr. helyett 11001 frt 49 kr. veendő számításba azért, mert a krajczá-ros lakatnyák telkén előírtak aláai levő új katonai lakatnyák évi bérének a jövő évre esedékes negyedévi részletéről a megállapított törlesztési tevő szerint 537 frt 50 kr. lesz a jövő évben a törzstörke javára visszatérítendő, a mint már fentebb is részletesen előadva volt.

Továbbá: A városközönség részére megvett Oertzen-féle ház után I. százalékos törlesz-tés részletet tevő 638 frt 43 kr. itt pótló-lag előirányzandó.

6. A 64-ik tételben „szegény iskolai gyermekek felruházására” a számvétség által az ez évi előirányzat szerint felvett 2000 frt 3500 frtra, vagyis annyira a mennyire a bevétel, felemelendő.

7. Végül a f. é. 132—12334. szám- alatt hozott közgyűlési határozat szerint a regale jogok haszonbérletét az állam-kincstár javára évenként fizetendő 49300 frt a 65-ik kiadási tételben pótlólag elő-irányzandó, ennek fedezetére szolgálva n a bevételi szakasz alatt várható jövedelem gyanánt felvett ugyanannyi összeg.

Ezen szakasz alatt, hivatkozással az 54-ik tételre, vagyis a balokányi uszoda évi fenntartási szükségletének, megjelye-zetik, hogy mintán a brókányi uszoda parkozása végleg befejezve van, a leszá-molás is eszközölhető s így a törlesztési tevő elkészítendő, a minnek teljesítésére a tanács utasítandó.

Ezek szerint tesz a kiadási szükséglet:

I. Városi tisztviselők és szolgák ellá-tása címűen 109496 frt 74 kr. II. Igazgatási költségek címűen 87430 frt 17 kr.

III. Iskolai kiadások címűen 53596 frt 42 kr. IV. Városi intézetek, testületek és egyéb jótékonykezelt intézmények segélye-zése címűen 4244 frt 54 kr.

V. Különféle kiadások címűen 112912 frt 16 kr. vagyis összesen 367680 frt 03 kr.

Egybevetve eme szükségletet a mutat-kozó fedezettel vagyis 284177 frt 65 kr. le-vel a hiány 83502 frt 38 kr., melynek fedezhetése vegett az 1886. évi XXI-t-cikk 15. § a szerint pótdadó lenne kive-tendő.

A számvétség által az adómentes alapon után eső közégi adók leszá-mítása mellett javaslatba hozott 226927 frt 44 kr. állami adóból az év folytán a tapasztalatok szerint tetemesebben előfor-duló leírásokra való tekintetből helyesen csakis 220000 frt állami adó lévén alapul vevető, ezután az eddigi 35 százalékos pótdadó alkalmazása mellett a közégi pótdadó jövedelm 77000 frtot tesz.

Egybevonulva ezen pótdadó jöve-delmet a fenn kimutatott 83502 frt 38 kr. hiánnyal, mutatkozik még mindig 6502 frt 38 kr. hiány, a mi egyedül az 1888. évi 36. vagyis a regale váltásig törvény rendelkezésének folyamánya, a mely hiány az esetre, ha a falvi borvám jövedelem vagyis 8185 fr., úgy borvám krajczárk címűen előirányzott 3500 fr., vagyis együtt len 11685 frt elmarad, lévén ezek kormányhatóság felbíralt-áltak még, 18187 frt 38 kr. a emelkednek, mely utóbbi esetek a kormányhatóság igazgárgéretétől fel nem tételhetők.

Tisztán a regale megváltás követke-zésében fentebb kimut. 6502 frt 38 kr. költ-ségvetési hiány fedezésére 3 százalékos, sőt az utóbb említt s nem várt esetek felmerültevel előírandó vesztéségek szá-mításba vételével 18187 frt 38 kr. a emel-kendő költségvetési hiánnyal fedezésére lega-lább 8 százalékos újabb pótdadó teher va-lókn szükségessé.

Ismerve az itteni viszonyok sejtár, az adókötelezetteknek a 35 százalékos adóval amilyen is nagy foku, aig elvétel-hető megterhelését, az együttes bizo-nyság nem határozhatja el magát a 35 szá-zalékos pótdadó 38, esetleg 43 százalékosra való fellemelésének javaslatára, hanem egyszerűen kijelenteni, hogy a phloxera csapással szemben a 35 száza-lékos pótdadónak bármely évben való fele-melése, — az adózók nagy részének tönkre tétele nélkül — lehetetlen, s így a már biztosan kimutatott 6502 frt 38 kr. költségvetési hiányra más fedezetet nem javasolhat, mint az italmérségi jog kizáró-

lagos gyakorlatából netán számazható hasznót.

Tekintetes közgyűlés!

A gazdasági és pénzügyi szakbizott-ságok ezen együttes javaslatait van sze-recsük mely tisztelettel elfogadásra aján-lólag bejelenteni oly megjegyzések, mi-ként azon körülmény, hogy a jövő évi költség előirányzat ily későn terjesztetik elő, egyedül a regale jogosultság későn eszközölhető megszerzésének következmé-nye, mely tételek pedig nevezetes jöve-delmi forrást képezvén, ezen című jöve-delmek megállapítása nélkül az előirány-zat egybeállítható nem volt.

A tanács előterjesztésének fölolvása-sa közben az egyes tételnek tettettek ugyan észrevételek és megjegyzések, azonban lé-nyegileg sommi hatással sem voltak.

A költségvetés egész terjedelmében elfogadtattott.

Építsünk közégi magtárakat.

Daczára annak, hogy földjeink legna-gyobb részén gabonabünyevéket kultiva-lunk, elegendő magtárakról még sem gon-doskodunk. A produktum termények s el-tal. hatásokra alkalmas helyiségek közti aránytalanság oka annak igen gyakran, hogy terményeinket elvesztesgetni vagyunk kénytelenek, nem lévén elegendő helysé-geink, hol azokat kedvezőbb konjunk urak bezárták el. Ezen anomália hazánk kisebb gazdaságai ugyszólván általá-nos. Nagyon sokan vannak közöttük, kik terményeiket mászantán már nem egy-szer 1—2 fátal többet kaphattak volna, ha várakozni tudnák, mert, ha gabná-jukat néhány hónapig át biztos és alkalm-as helyen tartani képesek.

Szóval: építsünk magtárakat, mert bura-uk olyan méretű magtárakkal, a minőt gab-natermelésük kiterjedése méltán megkö-vetel; pedig ha marhánk van a jó istálló, ha sok pénzlük van, egy tolvajmentes pénztár s ha sok gabnánk van, egy e-le-gendő nagysága — a terményforgatására alkalmas s jól szellőztethető — magtár, elkerülhetlenül szükséges.

Ezt különben talán megfelelő magtár nélküli gazdáink is belátják s örmest se-gítenének magukon, ha módjukban állna. Nem is akarjuk mi ezuttal a kisgazdaktól magtárak építésére serkenteni, ismerjük a gazdasági termékeknek rosszul értékesít-heték miatti nehéz sorsukat, nem buzdit-hatjuk tehát őket sok költséggel járó be-fektetések eszközésére, de rosszul esik lát-nunk azon károsodásokat, melyeket a kisbirtokosok birtokfelzerelésének hiányo-sága miatt szenved, ezért rá akarjuk mu-tatni azon módokra, melyek által magán a földműves ga. na. nagyobb befektetés nél-kül is segíthet.

Az egyesült erő mér gyakran volt lé-tesítője olyan dolgoknak, mit az egyes-ek külön külön a leg nagyobb erőfeszítéssel sem lehetek volna képesek előírni. Saj-nos, nálunk a szövetségi szem még nincs annyira kifejlesztve, mint a magtár-i s amok földművesei között, ez sok tekintetben oka a gazdasági téren való lassu hradatnak. Az egyesek szegények s tömörül nem támasz, a vagyonszerzési motorának megszerzésére képtelen ma-radnak, pedig éppen hazánkban vol a föld-művesek a földművesek közti szövete-zés, a meg sok a termény, hogy gazda-ságunk minden felületében mefeleljenek a kor követelményeinek s a rentabilitást biztosító feltételeknek. S éppen mert szük-ségünk volna rá, nálunk nem képes a szö-vekezői szellem magtárakat előírni.

Magtáraink a megfelelő gazdasági gé-peink azért hiányosak, mert szegények va-gyunk s a sokra képes szövetségtől pe-dig idegenkedünk. Milyen jól beszerzhet-ne példán! 2—3 kis gazda egy melyőve két, 4—5 egy vető, 8—11 egy parató gépet s így tovább s milyen dusan gyűmölésőznék az ilyen kipróbált s hasznosnak bizonyult eszközök bevételeire fordított befektetés. Azok hisz szántatán nem kelene a részes tulajdonos gazdáknak mindjárt ezavokod-niok, mert hol egy-ke, hol pedig a mi ké-vő volna az elsőseg, vagy pedig kinek-kinek gazdasági viszonyai határoznak meg, va-lamely gép használatauk sorrendjét. Így van ez régen nyugoti szomszékaunknál, azért a válság közöttük soha fenn nem tör-s az idővös eredményeket termő szövete-kzett soha föl nem bonták.

Ilyen társulati utján kényelmes ma-gtárak építése s lehető volna. Azt hisz tud-juk, hogy egy nagyobb arányú magtár fel-építése aránylag kevesebbe kerül, mint több kisebb, mert egy nagy tételnek elő-állítata s mindig olcsóbb, mint 3—4 kis-sebb, így vagyunk a frakkal is, 3—4 kisebb falutak aránylag drágább mint egy nagyobb.

Oly körülményben, hol a magtár hiány igen nagy, a közseg mint erkölcsi testület saját pénztára terhére építse be egy — gazdasági természet befogadni képes — magtárakat a közseg, ha nem áll rendelkezésére a megfelelő tőke, kölesön venny-ezt és pedig azon intézmény utján, mely a mozgásgazdasági befektetések olcsóbbá tétele végett alkottottat. A tralajjavítási bankból olcsó kölcsön volna vehető, melyet természetesen a közseg szavatolna. A gazdák ezen ezen — a tőkelyesből tehniká vivományi szerint épített — ma-gtárakat bizonyára szívesen vennék igénybe, az általuk fizetett díjak egy törlesztést mint a kamatotak bőven fedeznék, még a közégi magtárak fizetésére is telék a befolyt díjakból. Ezen új tev egyszerű s minden kap-rázattól ment realis alapokon nyugvó, hogy

kivitele csakis a közseg elhatározásától függ. A közégi magtárak rentabilitásuk, a gazdák pártolása s a felépítésükre köl-csön vett tőke pedig az általuk fizetett díjak folytán mindenkor biztosítva leendő.

A közsegnek a lakosság javát tartoz-ván előmozdítani, nem húzódozhatnak ily idővös befektetésnek eszközésétől. Ha minden közsegben egy oly hatalmas közmag-tár állítatik, a gazdák nem lesznek kény-telenek terményeiket a lelketlen alkuszok kénye-kedve szerint elvesztesgetni, hanem — jó helyen lévén az deponálva — vár-hatnak kedvezőbb eladási viszonyok be-álltáig. De a kinek pénzre megéi szüksége van, az mindig kaphat előlegeit a közmag-tárban elhelyezett terményeire. A keres-kedő is többet fizet ott, hol egyszerűn a gyobb tömegű terményt vásárolhat.

Közégi magtárak építése gazdáink jólétét mozdítaná elő.

Pál gazda.

Az al-erényező nevelés.

„Minden nevelés, mely nem Istennel kezdődik s nem hozzá vezet, megaranyo-zott héj, tápláló bél nélkül.” Körülbelül ezen erkölcsi elv ellen vét az al-erényező nevelés ferde elvvel: „Szoktassd a gyer-mekeket természet-ellenes jámborságra és önmegtadagra.”

Az al-erényező nevelés e hibás rend-szerével az embert ellentétbe helyezi földi rendeltetésével; mert nem tanítja meg őt az igaznak megismerésére; nem vezet azután talajra, melyen a szepet megszeret-hető; nem látítja be a jónak szükségese-gét; és nem teszi őt képessé, hogy a legjobb tudja cselekedni. S így az al-erényező nevelés kertjében nem maga a boldogság növelheti örök zöld lombjait, mert ennek rózsá bokraiban a lapangó kigyók tanyáznak — mondja egy angol nevelés-barat.

Azt mondják a magaviselet tükör, melyben ki-ki önképet mutatja. Olyan a nevelés is, mond meg, hogy hogyan ne-veled gyermekeidet és én megmondom, hogy mi lesz belőle.

Minden nevelési elvből már előre lehet következtetni, hogy az elvetett meg mily sarjakat fog teremni s mily gyümölcsöket érlel a paedagogiai szeretet melege.

Hogy az alerényező nevelés a hibás nevelési rendszerek közt a legezeltévesz tetelb; az már magában az elvben léli értelmét; mert hogy azon nevelés, mely arra készíti az embert, hogy természete ellenére oly jámborságot és önmegtadagást szinleljen, mely tulajdonképen vele ellen-tétben áll s így mintegy a kétségbeesés pa-lástjába kényszeríti rejtőzni, hogy ezáltal az al-erényezők áldozók — az oly nevelésről vajmi kevésképen lehet elmondani, hogy Istennel kezdődik s hozzá vezet, de azt bizva: el lehet hozni, hogy az oly nevelés: arnyozott héj, tápláló bél nélkül.”

Korunkban ama sok feltételnek látszó egyértségek, kikről úgy könnyedén azt mondja a világ, hogy: „érdekes” egyének, nem annyira hordják magukon a természet bélyegét, mindinkább arra engednek kö-vetkeztetni, hogy ők a világ esztétikáigazaihoz igen jól értenek, míhez könnyen juttatja zma nevelési körülmény, mely őt mar-zsane évében is körülfogja.

A kétségbeesés, az alszemérem és az olyan finomított modor, melyek am simasá-gig vehetünk valamit észre, de a melyre nagyon is ráülk a szoltáros Dávid eme szavai: „éles az, mint a kgyő nyelve, melyek ajka azzal اسپر mérge vagyon”, az mind az al-erényező nevelés kifolyása.

Nem hiszem, hogy volna szives olva-sóim közül egy is, ki az életben ne talál-kozott volna oly emberrel, ki határozottan az alerényező nevelés által vált alszemé-ressé.

És az ilyen alszeméremest könnyen meglehet ismerni a következők ismerttel jelekkel: hazugság és nagytés, kevés és sokbeszédűség és ragalmazóval által. Ezek képezik tehát ama természeti tulajdonsá-gokat, melyek az őket körülöngő nevelés megszerz számuakra.

De most azt kérdehet valaki tőlem, hogy hogyan válhat az ember hazugá, kevés és sokbeszédűvé, ragalmazóvá ezen elv után: „Szoktassd a gyermeket természet-ellenes jámborságra és önmegtadag-dásra”? És erre a felelet igen könnyű. Azért, mert a természet-ellenes jámborság és önmegtadagadással szemben az egyenes, igazsá-gos lélek kifolyása, hanem azon erőltet-telki tulajdonság, mely a világ szeszélye által vezette k s a mely korántsem a tisztá lélek igazságos nyilvánulata, mint inkább a lelki műveltség mozzanata, mely a világ tetszés-mosolyát aratja különböző körülmények közt. És az ezen forrából erednek aztán azon jellemhibák, mely kézzelíti az embert, hogy hazudjon o., hol lehet; sokat beszéljen ott, hol egoistánsan szakszages; ragalmazzon pedig azon a helyen, hol tets-zetés kíván lenni; nagytés, hol hasznára való; keveset beszéljen vége pedig ott, hol a közmondás aranyat ígér neki; s mindezen jellemhibákat kényszeríti gyako-rolni a fentebb ismertett téves nevelés elv mindenütt és pedig természet ellenére, az önmegtadagadás árán, sőt lelkiismerete ellenére is — hol a világ tapsol rá vára-koznak. Mindezekből könnyen kivehetjük, hogy az alszemérem természetben a dicsvágy is rejlik, ki mindig enged az aljas leltek és bohók tetszésének, csakogy a világ a „modorosság” bábejait le ne szedje dic-stelen homlokáról és k'nel e miatt a becsül-

let fogalma csak annyiban talál magyarázatot, a mennyiben az a világ által bántatik és tetszés mosolyok által kísértetik, nem törődve azzal, hogy ily álszemérmes gondolat által a legfőbb igazság akarataival jön ellenszegülésbe.

Magától értetődik az, hogy az álszemérmes a dícsavagy természetű ösztönei által, mindig többre akar másoktól tartani mint a mi, és nem veszi latba azt, hogy ép ezáltal mindig kevesebbre becsüli önmagát mint a mi.

Pedig jól ismerjük ezen létszabályt, hogy a ki önmagát nem figyeltatja, sokkal több mint ő gondolja, ki pedig kérdkedik, kevesebb mint ő és mások gondolják.

Epen így vagyunk az al-szemérmes-sel is. Az alerényző nevelési elv szoktató erejénél fogva az ember már később akaratlannal is a kérdkedés szegénykövére állítja, hol aztán hajhassza a dícsavagy.

Ezt nagyjait, amazt kicsinyit, „ti el-esavarg, ott kibagy, hogy ne mindennapiassan látszásokkal beszélj, s a kedves társalgó dícsőségét nyerje ki magának.

Ragalmaz itt, hazudik ott és igen gyakran félreismeri az igazi becsületet és az álszemérmesnek áldozza fel. És mindezeket úgy teszi, hogy mindig becsületének látszások előadásá, pedig hát a leghűltle-nebb és legmagasabb az.

Hogy az alerényző nevelés a vallás-talanságnak is a megteremtője, az bizonyos; mert hogy is ne lenne az, mivel jól tudjuk azt, hogy a természet-ellenes jámborság és önmegtartózkodás az isteni szentség s bölcsesség rendleteivel mindig erős ellen-tenetben áll, hogy az soha az Alkotó kegyét el nem ismeri, soha sem nevel Istentek tetsző embert, hanem igenis olyant, kinek nyomorult és földön eszülő lelke van. És ez az al-erényző nevelés gyálatzata.

Fentebb mondtam, hogy az alerényző nevelés is a vallástalanság megteremtője-nek egyik segéd-eszköze.

Álljunk csak meg egy kissé ezen állításnál. Igen sokan panaszkodnak arról, hogy manap már ki van öltve a fiatal em-berek szívéből a vallásosság, a hit gyö-kere, s hogy már is kérdkedve dicsekednek azzal, hogy nem hisznek semmit és nem bíznak sembeny. Tehát úncs bizalmuk, hitük, se reményük.

Honnét van ez? Onnét, hogy az al-erényző nevelés által sohasem lesz az em-ber azzá, ki képes odna lenni a hitet oly ve-zér-csillagul választani, mely elvezetheti a boldogság, a megnyugvás szigetére; és pedig azért nem, mert a szívében a hamisság, a kétszínűség öröge ül. — továbbá onnét, hogy az alerényző miatt az ember szívet sohasem reszdekítik meg egy-egy erkölcsi példák, — nem, sőt hidegen hagyja, mert elbénítja azt az isteni ér-zésekre a világ polgári törekvés, a kétszínű-ség, az álszemérmes és modorosság.

Nem mondom ezzel azt, hogy a mo-dorosságban általában véve erkölcsi nincs. Oh igen, lehet és van, de ez csak a tár-sadalmi erkölcs lehet, mi kizárólag az al-erényző nevelés eredménye, melynek mo-dorátora nem a léleknek istene irányuló erkölcsi érteke, hanem a divat, a kál illem, jobb esetekben pedig a h. szon.

Es ez másként nem is lehet. Azért, mert az emberi lélek isteni dolgokban a kellő nevelés nélkül csak masolói tud, így szütlemekek a hamis jámborságot, a hasznót huzó önmegtartózkodás, álszemérmes és kétszínűségek.

De most megint azt kérdhetné tőlem valaki, hogy hát hol van az üdvözítő hit, a mely mintegy számuze van az em-beri lelkéből? Hol van az a tiszta szemérmes, jámborság, önmegtartózkodás, az egy-kori isteni tulajdonságok, mik azelőtt az emberi szívet lakták? Eltemetettetik e, vagy hol van?

Itt van ez uraim még mindig a szí-ven, az új szövetség eme szentelt irig-y-ládájában, csak hogy a mozgató motívum-jait elbénítja és szabdítja tette a terde nevelés elveinek fogantatása. Vagy más-ként kifejezve, a mai korban a terde ne-velés következtében az emberiség mint szellemi, mint erkölcsi léte olyan, mint egy felkorbácsolt tenger, melynek hullámai nagyban veszélyeztetik az erkölcsi épületek falait.

De azért még nem kell kétségbe esni, mert a hit még nem halt el közöttünk, csak alszik, s nem tudhatjuk, hogy a kö-zeli jövőben nem e más széllel csap keresz-tül a hullámokon, a midőn majd a vallás-osság és a tiszta erkölcs biombi dagadnak ismét fel. Nem, nem... a hit haldoklik ugyan most, de azért mily jól esik re-ménylenünk, hogy: „a te ottárodon — az emberi szívekben örökké állanól Isten — nemsokára a te tisztelettelkedő áldozata eg.”

De ezen hullámok csak akkor térhet-nek előtérbe, ha az al-erényző nevelés elvét meddővé hagyjuk és azon legytünk, hogy gyermekeinket ne kényszerítsük ter-mészetellenes jámborságra és önmegtartó-zkodásra, hanem igenis oda vigyük a dolgot, hogy ők természetes jámborsággal és önmegtartózkodással fussák meg e rövid élet-pályájukat.

Ifj Jung Feri.

Különfélek.

— A novemberi előléptések. A „Bu-dapesti Közöny” keddi száma közölte a novemberi előléptéseket. A honvédségnél: pákosi Paxy Károly vezérőrnagy s a III.

honv. kerület parancsnoka altábornaggyá, P a c o r Kálmán vezérőrnagy s a honvé-dkerület ideiglenes parancsnoka ezen kerület parancsnokává, nagy-egedi R ó z s a Ber-talan pécsi honvédezésre a 82-ik honvéd gyalog-dandár ideiglenes parancsnoka és harasztói B e r n o l a k Károly ezredes a 81-ik h. gy. dand. ideigl. parancsnoka va-lóságos dandárparancsnokká nevezettek ki. A honvéd gyalogságnál S t ö g e r Hen-rik volt pécsi honvédezésre s jelenleg a 11. honv. gyal. dandár parancsnoka ez-redessé, B o c z k ó Károly a 19. honv. gy. feldandárhoz tartozó és H a l á s z Károly százados, ki csak tavasszal helyeztetett át Bajára, őrnaggyá; a honvéd lovasságnál Z g ó r s z k i Zsigmond őrnagy, a 8. honv. huszár ezred 1. osztályának parancs-noka ezen szolgálati alkalmásában való meghagyása mellett a lezredessé nevez-tettek ki. A gy. nál továbbá W e i s z József II. oszt. százados a 19. gy. feldandár ál-lományában I. oszt. századosá, M i h á l -e s i e s György főhadnagy a 19. gy. feld. állományában II. oszt. századosá, H o r -v á t h Károly ezredes főhadnagy a 19. gy. f. állományában főhadnagygyá; a lo-vasságnál B e n d i k János 8. husz. ezred-beli főhadnagy II. oszt. századosá. Végül dr. N e m e s Sándor és M a g a s s y Rezső szabadságot állományú főhadnagyokká lé-pítettettek elő. A k ö z ö s h a d s e r e g b e n : E d l m ü l l e r Frigyes és T h o u o r Emil 52 ik gy. ezredbeli őrnagyok alezrede-sekké neveztettek ki.

— S ó - é s v á m h i v a t a l . A pécsi kereskedelmi és iparkamara, mely a decentralizálódó királyi tabla egyrészen Pécsért leendő elhelyezése ügyében Budapesten a miniszterelnök és igazságügyminiszterrel járt küldöttségben 12 taggal képviseltette magát, kiküldötötte utasította, hogy a ka-mara által Pécsért felállított két só- és vámvihatal ügyében fizesse meg a pénzügyminiszternél. Ezen a főispán által ve-zett, kamarai tagok és városi törvényható-sági képviselőkből állott küldöttség az eredményvel meg lehet elégedve. W e k e r l e pénzügyminiszter ugyanis a sóvihatal illeté-kezőt oda nyilatkozott, hogy ezen ügyben nincs tájékozva, de nem fog késni magá-nak arról a kellő információit szerezni. Egyébiránt — mondá — a dolgot által-anos szempontokból nem találja olyan ter-mészetűnek, hogy a pécsiek ezen óhajának teljesítése valami legyőzhetlen akadályba ütközzék; a vámvihatalra áttérve, a dr. Z a r y t i k á r által indokolt kívánalom jo-gosságának elismerése után kijelentette, hogy a két vámvihatal, ha most azonnal nem is, de 1890-ben bizonyosan felállítat-tilk Pécsért.

— A főigazgatói tankerület. A hétfői városi közgyűlésen megkaptuk az annak idején kívánt s azóta varva vart nyilatko-zatot a pécsi főigazgatói tankerület át-helyezése ügyében. A nyilatkozat ugyan nem hozzánt intézettel, hanem a városi köz-gyűléshez, mindazonáltal nekünk is szöit. „Baranyavarmegye és Pécs szab. kir. város főispánjától. 445 szám főisp. Tekin-tes uter! A megyei tisztikar megbízása f. évi december hó végéig lejárván, e tisztikarunk utjonnan való szervezése, illeté-g választás utján való betöltése a közel jövő feladata leand. Hogy a t. megyei közönség a törvény által reaja ruházott jogoknak és kötelességeknél pontosan eleget tessen, másrészt én is hivatasom-nak híven és lelkiismeretesen megteleles-ke a nézetek kölcsönös kiserelése. ugy a követendő irányelvek megállapítása végett szálkségesnek tartottam az egyes szélesek-től tanácskozásny összehívását. Fokértem tehát tekintes urat, hogy az e czélból f. é. november hó 5-én d. e. 10 órakor a megyeház nagy termében tartandó érte-kezleten megjelenni, s a tanácskozásny-ban részt venni sziveskedjék. Kelt Pécsért, 1889. évi október hó 22-én Kardos Kál-mán főispán.

— A „Gazdák és iparosok ált. hitel-szövetkezte” pécsi fióktelepének bizo-nosága az intézet részvényeseinek tudná-sára hozza, hogy hivatalos helyiségét a „Hétégedem”-hez címzett Dollinger-féle vendéglő (fő-utca 16.) emeleti helyiségébe tette át, hol a tagok felvétele és a resz-jegy befizetés — mint eddig is — minden vasárnap d. e. 9—12 óráig eszközlendő.

— Főolvasások az állatvilág köréből. A tudományak talán a legszebb, legérde-kebbé aza a természetudomány s mégis alig van hazánkban az összes tudomány-aknál egyetlen ágazata, melyet annyira el-hanyagolnának, mint éppen a természet-udományt s különösen a természetrajzi ismeretek fejlesztését s terjesztését. Még csak jóvalavolt természetrajzi könyveink sin-csenek; tehát alig sincs hozza. Az iskolá-könyvek csak a legprimitívebb ismerete-ket tartalmaznak s már a nagyobb igény-eknek megfelelő terjedelmesebb magyar művekről szó sem lehet, mert egyáltalán nincs. Kénytelen a magyar ember idegen könyvekhez nyulni, ha egy kissé melege-ben érdeklődik a természetudományi ismeretek iránt. Brehm vagy Russ német könyveit kell megvenni, a mit ugyan meg nem bán senki, mert a két jeles tudós úgyszólván páraállanál áll a természetudo-mányi irodalom terén; azonban mégis csak szivesebben olvassa a magyar ember ma-gyar könyvet. Semsey Andor a tudomány-ek hazafias szelleműs ritka nagylelkű apostola 100,000 forint tett le tudomány-ny magyar könyvek megírására; ebből az ősz-szégéből 30,000 frt természetudományi munkák megírására fordították és pedig 10,000 frt Magyarország faunájára, 10,000 frt Magyarország florájára és 10,000 frt a minaeorológiára. Az alapítvány, reméljük, nem marad medő. Hazánkban, a hol oly tudósok vannak, mint H e r m a n n O t t ó , a

intelligens s annyi sok vendéget, kik az ifjú pár egybekelésének tiszteletére össze-sereglettek — nemcsak a megyéből, ha-nem Baranya- és Fehérvármegyéből is. A jó kedv, pohárköszöntések s a sok jókí-vnást, mi elhangzott felöttük — valószínűn s áldásként szálljon rájuk, kik oly mélték egymáshoz s kiknek boldogságát annyi em-ber öszintén kívánta — Guth Arnold zala-egerszegi kereskedő vasárnap tartotta esküvőjét a pécsi szinagógában Grün-huth Aranka kisasszonnyal, Grünhuth Ká-roly pécsi kereskedő leányával.

— Az ügyvédi kamara és „F. Z.” A „Fluorkreiner Zeitung” egyik közelmúlt számában közlemény jelent meg az ügy-védi kamaráról s a kamara elnökéről, Erreth Janosról, mely igen érdekesyen érintette az elnököt. Ertesülésünk szerint, Erreth Janos nyilatkozni akart, már a nyilatkozatot meg is szővegte, de a ka-mara választmányja a hétfői gyűlésen ki-mondta, hogy ha Erreth mint magán személy támadott volna meg, helyen lévő lenne a nyilatkozás; de mint egy hatóság elnöke lön megtagadva; lehetet-len, hogy mint hatóság személy polemiába bocsátkozzék egy a névtelenség köpenyébe burkolózott egyén minden alapot nélkülöző kohlománnyal szemben. Ezt méltóságán alulnak tartja. Erreth az ügyvédi kamara választmányának véleményét elfogadta s elállt nyilatkozási szándékától. Ez az ügy állása. Meg kell azonban jegyeztünk, da-czára, hogy az ügyvédi kamara választ-mányának véleménye fölött távolról sem akarunk kritikát gy:orolni, miszerint az, hogy valaki, mint hatósági személy „méltóságán” alulnak tartja a sajátban meg-jelent „névtelen” közlemény reflektálni: nem fogadható el; mert nagyon téves felfogás, hogy „névtelen”-nek tartják azt a közleményt, a mely alá a szerkesztő vagy czikkíró oda nem biggyeszti a ne-vét s a manupropriáját is egyttal. A ki-nek név kell, ott van a lap neve; a lapnak és a szerkesztőjének van neve, kell hogy legyen. Probléma csak valaki alakít a lap utján érdemtelent — bár a névtelenség köpenyébe burkolozva lega-zemberezi; kívánságok vagyunk rá, hogy majd az illető akár magán, akár hivatalos személy lenne is, méltóságán alulnak ta-lálna-e az elégtelenszerzést? Ez a mi meg-jegyzésünk. A dolog érdemre vonatkozólag véleményt egyáltalán nem mondhattunk, mert nem ismerjük az ügyet közelebbről; azon-ban semmi okunk sincs kételkedni a ka-mara választmányának azon kijelentésében, hogy Erreth Janos kamarai elnök ellen intézett támadás: „minden alapot nélkülöző kohlomány.”

— Megyei értekezlet. A közömbön lévő megyei restauráció tárgyában var-megyei főispánja f. évi november hó 5-ére nagyobb értekezletet hívott össze. A főispánok a meghívott egyes bizottsági tagokhoz intézett meghívó levele így szöit: „Baranyavarmegye és Pécs szab. kir. város főispánjától. 445 szám főisp. Tekin-tes uter! A megyei tisztikar megbízása f. évi december hó végéig lejárván, e tisztikarunk utjonnan való szervezése, illeté-g választás utján való betöltése a közel jövő feladata leand. Hogy a t. megyei közönség a törvény által reaja ruházott jogoknak és kötelességeknél pontosan eleget tessen, másrészt én is hivatasom-nak híven és lelkiismeretesen megteleles-ke a nézetek kölcsönös kiserelése. ugy a követendő irányelvek megállapítása végett szálkségesnek tartottam az egyes szélesek-től tanácskozásny összehívását. Fokértem tehát tekintes urat, hogy az e czélból f. é. november hó 5-én d. e. 10 órakor a megyeház nagy termében tartandó érte-kezleten megjelenni, s a tanácskozásny-ban részt venni sziveskedjék. Kelt Pécsért, 1889. évi október hó 22-én Kardos Kál-mán főispán.

— A „Gazdák és iparosok ált. hitel-szövetkezte” pécsi fióktelepének bizo-nosága az intézet részvényeseinek tudná-sára hozza, hogy hivatalos helyiségét a „Hétégedem”-hez címzett Dollinger-féle vendéglő (fő-utca 16.) emeleti helyiségébe tette át, hol a tagok felvétele és a resz-jegy befizetés — mint eddig is — minden vasárnap d. e. 9—12 óráig eszközlendő.

— Főolvasások az állatvilág köréből. A tudományak talán a legszebb, legérde-kebbé aza a természetudomány s mégis alig van hazánkban az összes tudomány-aknál egyetlen ágazata, melyet annyira el-hanyagolnának, mint éppen a természet-udományt s különösen a természetrajzi ismeretek fejlesztését s terjesztését. Még csak jóvalavolt természetrajzi könyveink sin-csenek; tehát alig sincs hozza. Az iskolá-könyvek csak a legprimitívebb ismerete-ket tartalmaznak s már a nagyobb igény-eknek megfelelő terjedelmesebb magyar művekről szó sem lehet, mert egyáltalán nincs. Kénytelen a magyar ember idegen könyvekhez nyulni, ha egy kissé melege-ben érdeklődik a természetudományi ismeretek iránt. Brehm vagy Russ német könyveit kell megvenni, a mit ugyan meg nem bán senki, mert a két jeles tudós úgyszólván páraállanál áll a természetudo-mányi irodalom terén; azonban mégis csak szivesebben olvassa a magyar ember ma-gyar könyvet. Semsey Andor a tudomány-ek hazafias szelleműs ritka nagylelkű apostola 100,000 forint tett le tudomány-ny magyar könyvek megírására; ebből az ősz-szégéből 30,000 frt természetudományi munkák megírására fordították és pedig 10,000 frt Magyarország faunájára, 10,000 frt Magyarország florájára és 10,000 frt a minaeorológiára. Az alapítvány, reméljük, nem marad medő. Hazánkban, a hol oly tudósok vannak, mint H e r m a n n O t t ó , a

„Pókok” s a „Halászat könyvé”-nek jeles írója, ki nemcsak hazánk szűk határain belül, de a világ összes tudósai közt is je-lentékeny számat tesz; bizvást várhatjuk, hogy nemcsak a magyar irodalomnak is lesznek jó természetudományi könyvei. Addig azonban, hogy e tudomány-ágazat kedvelté s népszerűvé váljék hazánkban, hogy a majdan, megírandó könyvek olvasó közönségre találjanak; teljeseen indokoltak s a célnak megfelelő a népszerű föl-olvasások. Lapunk szerkesztője, Várady Fe-rencz, ki ugyszólván „szenvédellyel” fog-lalkozik az ornithológiával, el is határozta, hogy tart fölolvásokat a népszerű elő-olvasásokat az állatvilág köréből. Első fölolvását december hó elején Kapos-várt szándékozik megtartani. A kaposvári lapok igen rokonszenvesen irtak már elő zetesen is a fölolvásról; híhetőleg szép sikere lesz. Meg kell még jegyeztünk, hogy egyik lapársunk tévesen közölte, hogy Várady Ferencz a természetrajzi társulat tagja — „a társulat megbízásából” — megye fölolvásai körútra; mert egyelő-re csak is saját elhatározásából indul utnak.

— Halalozás. Hiller János október hó 29-én hunyt el életének 7 8-ik évében. Hílt tettei 31-én tették Németh-Ür-öghöz örök nyugalomra. — Ifj. Schmelzer Ferencz okt. 30-án jobb létre szenderült életének 19 ik évében. Temetése 31-én volt. — Ugyancsak a héten hunyt el dr. Egrý Béla ügyvéd 2 hónapos fiacskaja. — Béke poraikra!

— Az új katona-kórház. Végre váro-sunk közönségének egy réges régi vágyó-dása teljesült; bár óriási áldozat árán. Az új katona-kórház, ez az impozáns beteg-telep eszerbe a király-utca közepén lévő ódon kolera-főszekért, most hétfőn átadott a katonai kincstárnak. Az új katona-kórház, mely a jó nevű Ursits és fia aradi építő-czég emelt, kifogástalanul vétett át. Nem esodáljuk, 120,000, azaz százhusz ezer fo-rintjába került a városnak s a mit érte ese-rebb kapott, a legvéreesebb becsüléssel sem ér 80,000 frtnál többet. De mégis esodálko-zunk, hogy nem kifogásoltak valamt, ha mást nem, hogy a deszkában a szálak miatt mennek hosszabba, miért nem kerestbe s borult időben miért stétebbek a folyosók, mint a mikor teljes verőfényenél sít a nap. A katonaktól már megszoktuk a „bakkan-csoskodást”. Dicséretre legyen mondva, most az egyszer nem volt semmi „anstand”, a dicséret egyébként főkép az Ursits és fia építész-czégét illeti; olyan épület emelt, a melyben még a katonaság sem tudott ki-fogásolni valót találni. Ez nagy szó. Az át-vételnél jelen volt a katonai kincstár igazgató: Zastera Károly őrnagy, műszaki részgőz: Gombóczbayer Ede törzsorvos, Alberti mű-szaki százados. A város részéről jelen volt: Jilly Alajos tanácsnok, Nendtvich Sándor főmérnök, dr. Kohárics Károly tisztí főorvos, Rath Máttyás, Weidinger Ferencz, Piatsch Gyula, Mestris Imre biz. tagok, dr. Tróber Aladár v. aljegyző, Stankovics kir. mérnök. Az építész-czégét Ursits Vilmos képviselte. Az új kórház-telep a következő épületekből áll: A főbejárattól jobbra kórház, mellette a tüzelő-anyag és a tüzelőt-szerek raktára. A nagy telep közpe táján a főépület, mely áll: szuterénből, hol az ápoló személyzet szobái foglalnak helyet, magas földszintből s emeletből. A magas földszin-ten van a gyógyszerár nagyszerű labora-tóriummal, 2 tisztí beteg-szoba, két fölveté-li iroda, 2 orvosi szoba, fémernék-raktár, konyha s egyéb hozzátartozó helyiségek. Az emeleten 2 nagy beteg-terem, 6 kisebb be-teg-czella, fűrdő stb. van elhelyezve. A fő-épület fölött a ragályos betegek kórháza foglal helyet. Ettől jobbra a tartalék-kórház van, két nagy teremmel és fűrdő-helyiséggel. Balra a halottas hához vezet az ut. Itt van a boncoló-szoba is. Van jégverem is. Az egész épület szellőztető fűtéssel és vízve-zetékkel van ellátva; a mint halljuk, a gázt is be fogják vezetni. Mondhatjuk, hogy a kincstár pompás cserét csinált. Ez épület szép, berendezése czélszerű, a kényelemnek s a legkülönbözőbb igényeknek is megfe-lés és úgy van építve, mint azt szakértők mond-ják, hogy — örök időik eltart.

— A tisztességten ember. A mult városi közgyűlésen bejelentette a polgár-mester, hogy a pénzügyigazgatósággal történt megállapodás a regale bérbévelete tárgyában, mely szerint a város 39,000 frt évi bért ad a jogért: meg lön bismivta. Akadt a városnak valami „jóakarója”, a ki 57,000 frtot ajánlott a kormányának. Nem volt más mód, a városnak is meg kellett hozni a rettenetes pénzaldozatot. A közgyűlésben többen a legnagyobb meg-botránkozással és fölhevüléssel közdezők-dötek az illető „ki léte” felől. A polgár-mester erre azt mondotta, hogy nem tud-hatni ki lehetett; azonban akarki legyen is: tisztességes ember u e m lehet. Nem bizony, hanem közönséges gazember. S hát az a kormány milyén, a ki a népe javát ilyen üzérkedés tárgyává teszi? Erre majd meglepel a számadás óráján az egész nemzet!

— Szepessy legihvebb képe. A nap-okban elhunyt öz. Tabak Pálné hagyatékában van egy olajfestmény, mely Szep-essy fejlethetetlen emléktűpűnkünkét ábrá-solja. Festői becseseli ugyan nem igen bír a kép; de arról nevezetes, hogy legihvebb emléktűpűnk meg Szepessy jószágos vonasait. A kép körülbelül 1828-ban készült Erdély-ben. Berzevicsy Ferencz, a püspök akkori ügyeje, festette, öz. Tabakné edes atya. A püspök tilt a művészek, tehát élet után készült a festmény. Erről a festmény-ről készült Szepessy többi arcképei is, melyekből egy a püspöki palotában, egy Troll Ferencz pápai paclatus birtokában

s egy a város közgyűlési termében van. Ez a kép most eladó. Ajánljuk Szepessy tisztelőinek, az emléket kegyelettel főtár-tók figyelmébe.

— „A Magyar közmondások könyve”, czimű munka szerző-kiadója lapunk utján tudatja a t. olvasó közönséggel, miszerint műve befejezéséhez közeledek. Miatán Szir-may, Dugonics (1. kötet), Ballagi, Erdélyi, Pelkó, Margalics, Lehoczy, Wiegand-Czy-nyaga és Szvorényi szorosan ily tárgyu munkáit e művéhez forrásul már használta, most arra kéri lapunk t. olvasóit, hogy az esetleg birtokukban lévő hasonló tar-talmu magyar műveket — nevezetesen Du-gonics 2-ik kötetét, Kovács Pál és Noszok Alajos könyvét — ideiglenes használatra, — valamint a vidékükön gyűjtött magyar közmondásokat és példabeszédeket f. évi nov. végeig — hozzá beküldeni szivesked-jenek. Műve 1890. elején hagyja el a saj-tót s — előre nem látott nagy terjedelme (400—450 lap) s az ez által keletkező nagy nyomda-költség miatt — nem mint az előbbi fölívásban jelezve volt (1 frt), hanem 1 frt 50 krért rendelhető meg. Az előfizetés vagy előjogyzás pedig legkésőbb f. évi decz. 31-ig eszközlendő, mely időn túl csakis 2 frt esztől áron rendelhető meg a mű. Czím; Sirisaka Andor, Pécsért.

— A jótékonyág és a zsidók. Jó miná-pában megjelent városunkban valami Nagy József nevű néhai 48-as honvéd, majd az olasz hadseregben szolgált ny. százados, a ki valamelyik budapesti „nagylelkű” fele-barátja anyagi segélyt helyett azzal a jó ta-nácsal ajándékozott meg, hogy utazék Pécsre s mint olyan ember, a ki francziául, olaszul, angolul s nemetül tud, itt megéltet óra-adásból. Így került Nagy József Pécsre. Ki is tetette „Valentin fia” könyvkereske-désének a kirokatába a „czedulát”, de er-ménytelenül; nem jelentekzet senki. Azz, igen, jelentekzet — a nyomorúság. Mit volt mit tenni, elhatározta magát, hogy föl-megy a főispánhoz, polgármesterhez s kér-djönki állást. El is ment; de itt is, ott is, azt mondták, hogy nincs íredekítés. A gyom-rorban azonban volt íredekítés; de nem volt minden betölteni. Gondolta aztán, hogy mint a volt budapesti országos kiállítás csoport-biztosza fölkeresi a pécsi kiállításokat s kér-tőlük legalább annyi segélyt, hogy vissza-utazhassék Budapestre, a hol van legalább népkönyhás, menház. Hiába volt ez a kísérlet is. Nem kapott semmit. Mit tegyen? Va-lakinek eszébe jutottak a pécsi hírlapírók, ezek jószívú emberek s így történt, hogy éppen lapunk szerkesztőjéhez, mint legelő-sebb pécsi hírlapíróhoz küldötték a szerzen-csétlen 48-as honvédet. Szerkesztőnk aztán meghallgatta a nyomorult ember panas-zát, a kinek az országos kiállítás alatt Széchenyi és Matlekovics minden jól ígért, amiről er-edeti és hivatalos iratai s annak Nagy József-nek s mégis az lett az ígértet vége, hogy a főrendiházi tanácssterembeli ajtónálól hiva-talt, nem neki, mint a hogy ígérték, hanem egy másnak adták, mert az a más esztől — Bethlehen Gábor gróf volt, az elazultt néhai nagy ur. Ilyen az élet. Sok érdekeset irhatnánk meg Nagy József életéről; de minek? Ugy se segít senki se rajta. Elég az ahhoz, szerkesztőnk elővett egy ív papirt s ráírta, hogy „Aláírás iv” s a sovány hírlap-írók társzaból kizsírított egy szerény forin-tot aztán átadta azzal, hogy vannak Pécsen jó lelkű emberek, a kik dűsgazdagok, for-duljon hozzájuk; meg is nevezte őket — és ha együtt lesz pár forint, utazék vissza Budapestre, a hol könnyebben megélhet az ember, mint itt a koldus provinczián. Teg-nap Triesztből a következő levelet kaptuk Nagy Józseftől: „Trieszt, 1889. okt. 29-én. Milyen tisztelt tekintetes ur! A gondviselés idáig hozott, és innen pedig a tengeren elmegyek Olaszországba; sokszor fogok megemlékezni azon sziveségére, melyet velem éreztetni szives volt. Az ívet már régen megsemmisítettem, a följegyzetekből kettő volt aláírva; a legnagyobb resz az ívet nem is látta. K... sem, sem pedig az az öreg gazdag ügyvéd, ki a püspöki épület mellett lakik. K... nagyon hidenen fogadott és egyszerűen 1 forintot adott; a nevezett ügyvéd ur pedig megtagadott tőlem mindent, nem adott semmit, elutasított, azért az ívet nem is mutattam, mihelyest észre-vettem, hogy hidenen fogad. A zsidók leg jobban kitétek magokért! A magyarok Istene áldja meg sok minden jóval! Még egyszer forrón köszönöm szives-ségét, maradtam kiváló tisztelettel lekötete-zett alálatos szolgálja Henei Nagy József.” Annyi bizonyos, akármennyi rossz tulajdo-móság van is a zsidóknak, nem szivelen emberek; adakoznak, gyakorolnak jóté-konyaságot.

— Menetrend-változás. November 1-től további intézkedésig a cs. kir. szab. Duná-gőzhajózási társaság személyszállító-hajói új menetrend szerűt fognak közlekedni. És pedig: lefelé: Budapestről Mohácsra napoként 7 órakor reggel; Mohácsról Belgrád-Orsovára szerdán és vasárnapon 5 órakor reggel. Fölfelé: Orsováról-Buda-pestre kedden és pénteken 8 órakor reg-gel; Belgrádból Budapestre szerdán és szombaton 6 ó. 45 p.-kor reggel; Mohács-ról Budapestre napoként 11 órakor dél-olott. — Az eddigi Budapest és Mohács közt fennálló új nevezett helyi hajóköz-lekedés november 1-vel megszűnik. — A hajózási menetrend változásával egyttal változást szenved az eddig d. e. 9 órakor Mohácsról Pécsre közlekedő helyi vonat menetrendje is, s e helyi vonat nov. 1-től fogva esti 8 óra 6 perczkor fog Mohács-ról elindulni és egész Szat.-Lőrinczig köz-lekedni, hova éjféli 12 óra 17 perczkor ér (Pécsre 11 óra 10 perczkor).

Iparfejlesztés. A legutóbbi keresk. és iparkamarai enqueten a pécsi kamara képviselője által többek közt hangsúlyozott azon célt, hogy fiatal, törekvő és kellőleg képzett kereskedők és iparosok kiállításra utazván, ott a szükséges tapasztalatokat megszerezhessék, melyet aztán a hazai ipar és kereskedelem érdekében értékesíthessenek. — Baross kereskedelemügyi miniszterünk is helyesli s immár támogatásban is részesíti. Ugyanis Baross miniszter legújabbán felhívta a pécsi keresk. és iparkamarát, hogy évenként egy ilyen, tanulmányait végzett, kellő képzettségű kimutató újut és pedig felváltva egy évben a kereskedelmi, a másik évben az iparosok pályára törekvőt hozzon neki javaslatba, a kinek 300 frtnyi állami utazási ösztöndíj lesz kiutalványozva. A kamara már a legközelebbi közgyűléséből fog ezen ösztöndíjra pályázati felhívást kibocsájtani.

Gabona-árjegyzék

Pécs sz. k. városában 1889. évi okt. 26-án tartott hetivásárról.

Buza: <ul style="list-style-type: none"> őszi . . . . . 100 kg. — tavaszi . . . . . " " — uj . . . . . " " 7.40 	Kétszeres: <ul style="list-style-type: none"> őszi . . . . . " " — uj . . . . . " " 6.80 	Rozs: <ul style="list-style-type: none"> őszi . . . . . " " — uj . . . . . " " 6.70 	Árpa: <ul style="list-style-type: none"> őszi . . . . . " " — tavaszi . . . . . " " — uj . . . . . " " 6.60 	Kukoricza: <ul style="list-style-type: none"> őszi . . . . . " " — uj . . . . . " " 6.20 	Hajdina: <ul style="list-style-type: none"> őszi . . . . . " " — 	Zab: <ul style="list-style-type: none"> tavaszi . . . . . " " — uj . . . . . " " 6.80 	Széna: <ul style="list-style-type: none"> . . . . . " " 3.50 	Szalma: <ul style="list-style-type: none"> ágy . . . . . " " 2.40 alom . . . . . " " —
--	--	---	--	--	---	---	--	--

NAGY FERENCZ

lapfőosztályos.

KIS JÓZSEF, VÁRADY FERENCZ

lapvezér.

felelős szerkesztő

Hirdetések.

Pénzt!

sorsjegyekre, értékpapírokra, bank, zálogjegyekre, vidéki takarékpénztári részvényekre, részletekre, arany- és ezüst pénzemlékre bármely összegig olcsón ad

LŐRY J.

banküzlete

Budapest, IV., hatvani-utca 17.

NYIRBALZSAM SZAPPAN

Bergmann és társától, Drezdából.

Sajátságos összetétele által, az egyetlen szappan, mely a bőrfoltokat, a „mitesser“-t, szeplőt, az arc és kéz vörösségét eltávolítja és szép tiszta bőrszínre ad.

Darabja 30—45 kr.

Kapható: **Zách Károly** és **Raab Gábor**-nál.

Egy jó házból való
fiu
TANONCZUL
azonnal fölvétetik
SCHÖNWALD IMRE
órá és ékszerész üzletében
Pécs, király-utca. („HATYU“-épület.)

Keresztény tanonc
fűszer- és vegyes-kereskedésben
Vaiszlón
azonnal fölvétetik.
Czím a kiadóhivatalban.

Egy fiatal ember,
ki a főgimn. osztályait és a budapesti kereskedelmi akadémia tanfolyamát végzvé, mint
segéd-könyvvezető
alkalmazva volt, keres könyvvelői vagy esetleg hivatalnok állást.
Bővebb értesítés a kiadóhivatalban.

Árverési hirdetés.

A dárdai kir. bíróság mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy Solyom András végrehajtható Marschall József végrehajtást szenvedő elleni 119 frt 36 kr tőkekövetelés és járuléka iránti végrehajtási ügyében a dárdai kir. bíróság területén levő Lőcs községben fekvő a löcsi 15. sz. tjkvben felvett II. 1/2 telekre az árverést 533 frtban ezennel megállapított kikiáltási árban elrendelte és hogy a fennebb megjelölt ingatlan az 1889. évi november hó 20-ik napján d. u. 3 órakor Lőcsön a jegyzői irodában megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áról is eladatum log.

Árverezni szándékozik tartoznak az ingatlanok becsárának 10% -át, vagyis 53 frt 30 krt készpénzben, vagy az 1881. évi LX. t. cz. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi nov. hó 1-én 3333. sz. a. kelt m. kir. igazságügyminiszteri rendelet 8-ik §-ában kijelölt óvadék-képes értékpapírban a kiküldött kezé bez letenni, avagy az 1881. LX. t. cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnal előleges elhelyezéséről kiállított szabály szerinti elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Dárda a kir. bíróság, mint telekkönyvi hatóságnal 1889. évi május hó 28-dik napján.

Balaskó János,
kir. j. r.

Első Pécsi Temetkezési Intézet „Kegelet”

Ó-pósta utca. 22-ik szám

temetkezések rendezését

a tulajdonát képező francia minta szerint épített díszes legméntes üveg- és nyitott halottaskocsijaiban, itt helyben és vidékre, olesón és legzsebb kivitelben.

Diszes ravatalozások felállítását
minden osztályhoz.

A halottak szállítását minden irányban.

Raktár érc- és fakoporsóból, szemfedők, sírkoszorúk, fém- és női halottas ruhák. A pontos hiveltért az intézet alolított tulajdonosi kezességűek:

Hoffman Károly. Edhoffer Ferenc
Hártl Ferenc. Szigriszt János.
Kindl Ferenc. Lauber Rezső.

Gindl Alajos rendező.

Eddig még fölülmulhatlan
a **MAAGER W.-féle**
valódi tiszta
Csukamáj-olaj
MAAGER VILMOS TÓL BÉCSBEN.

Az orvosi tekintélyek által megvizsgáltott és könnyen emészthetősége folytán gyermekeknek is ajánlató, mert a leg-tisztabb, legjobbnak elismert szer: mell- és tüdőbajok, görvély, daganatok, kelések, bőrkiütések, mirigyek, gyengeség stb. ellen — egy üveg ára 1 frt — kapható gyári raktárban: **Bécsben, Heumarkt 3. sz.** alatt, valamint az Osztrák-Magyar birodalom legtöbb s jobb nevű gyógyszerertáiban.
Pécsen kapható: Sipőcz István, Zsiga László, Erreth János és az Irgalmasok gyógyszerertáiban; Reeh Vilmos, Spitzer Ra és Köszl János kereskedésében.

Hetenkint 3-szor.
Legolcsóbb beszerzési forrás!
Mint hogy összes **liqueurejemet, Rum, bel és kültői Cognacjaimat,** a magas regale-adó miatt végleg elárulom, az egész készlet a
lehető legolcsóbb áron
kapható.
Egyidejűleg ajánlom gazdag raktáramat friss különlegességekben, és a t. háziasszonyok figyelmét felhívom egyenesen Moskvából szállított valódi orosz theámra, a legfinomabb minőségben, továbbá thea-süteményeimre és összes fűszer áruimra, melyek a legolcsóbban kaphatók!
Tisztelettel
Köszl János
Pécsen, városház.
Olcsó, jó és megbízható!

Poloska-kiállítás.
Tigram
az egyedüli szer, melylyel poloskák és ezek petéi végképen kiirthatók. Kapható a legtöbb gyogytárban, fűszer- és vegyes-kereskedésekben.
Egy üveg ára 20, 40 és 60 kr.
Főraktár és képviselő: **Pécsen, Lang H. és fia cégnél, Fő-tér.**
Tigrammal nagyon könnyen lehet tisztítani, az eredmény meglepő azonnal látható.
Minden üveg Tigramhoz egy használati utasítás és egy eset van csatolva.

„EQUITABLE”
Egysülte Államokbeli életbiztosító-társaság
NEW-YORKBAN.
Alapított: 1859-ben.
Biztosított tőke 1-88 végén 1,372,040,315 frt — kr
Uj biztosítottok 1888 " 384,838,887 " — "
Összes bevétele 1888 " 67,397,442 " 50 — "
Vágyon 1888 " 237,607,305 " — "
A biztosítottok 1868 " 29,711,142 " 50 — "
Az összes nyereség a biztosítottok javára fordították és a közönséges kötvényeknél már a második díjrejellet lefizetése alkalmával fizették vissza, míg a fél- és a szalad Tontina terv szerint kötött biztosításoknál összegyűjtve a perodus végén szolgáltatják ki készpénzben.
Az „EQUITABLE” minden kötvénye 3 illetve 2 esztendő múltán megtámadhatlanul válik, a mennyiben az esetre, ha a biztosítási díjfizetések a kötvény értelmében megőrzöttek, a biztosítottok követelményei egyáltalán nem utasíthatók vissza és a társaság azok kielégítésére feltétlenül kötelezve van. Ezen nyilatkozat teljes megnyugtató biztositott ügyfeleinket teljes megnyugtatót nyújt arra nézve, hogy halál-esetben, az elhalálozás bebizonyítása után, a biztosítási összeg az illetékes kezébe, minden körülmények között azonnal kifizetik.
Bővebb tudóstással, ugyszintén prospectusokkal és ajánlati úrlapokkal készségesen szolgálnak a fő- és kerületi ügynököknek különben az
„Equitable” Magyarországi aligazgatója
Magyar leszámláló- és pénzváltó-bank
Budapest, V., Dorottya-utca 6 sz.

Árlejtési hirdetmény.

Szabolcs-község elüljárósága részéről közhírré tétetik, miszerint az ujonon emelendő községi iskola építésére árlejtés utján adatik ki.
Az árlejtés f. évi november hó 10-én d. e. 10 órakor tartatik meg Szabolcson a község házában.
A kikiáltási ár 2200 frt.
A részletes föltételek Szabolcson a községi bírónál megtekinthetők.
Szabolcs, 1889. okt. 24.

A község elüljárósága.

5187 szám.
g. o.

M. kir. V. honvédkerületi parancsnokság.

Hirdetmény.

A pécsi honvéd sátoortáborban időszakonként elhelyezendő honvéd csapatok

kenyér, lótap és ágyszalma

szükségletének, az 1880. január 1-től július végeig terjedő időre leendő biztosítása céljából kizárólag írásbeli ajánlatok alapján, f. évi november hó 4-én délelőtt 10 órakor nyilvános árlejtés fog ezen területi parancsnokságnál Székesfehérvárott megtartani.

A közelebbi feltételek — melyeknek minden ajánlattevő magát alávetni tartozik — a m. kir. 19. honvéd gyalog féldandár parancsnokságnál Pécsen és a m. kir. V. honvéd kerületi parancsnokságnál Székesfehérvárott, a hivatalos órákban megtekinthetők.

Székesfehérvár, 1889. október hó 19.

A m. kir. V. honvéd kerületi parancsnokság.

WURSTER ANTAL
órá és látszerész
Pécsen, Király-utca 8. sz.

Ajánlja nagy raktárát mindennemű svájci zsebrórák és bécsi ingarórákban, úgy szintén dus raktárát látszerészeti tárgyak, maximális és minimális

légsúlymérők
Aneroid barometerek (kipróbált) 6.50 krtól feljebb jótállás mellett katonai és színházi legújabb táveskör 7 frtól 120 frtig
mesterséges emberi mű-szemek.
Nagy raktár szemüvegek és csipetűkből.

Német és Franciaország legelső gyáraiból a legfinomabb üvegek- vagy lencsékét valódi hegyi kristályból (kő) orvosi tekintélyek által melegen ajánlja (eredeti fényüket megtartják és több évi használat után is visszavetnek) tetszés szerinti logatásban 5 frtól feljebb.
Különösen nagy raktár szemüvegek és csipetűkből 90 kr.
Megrendelések és mindennemű javítások pontosan eszközöltetnek.
Szaggatás és más idegbajok elleni villam-gépek új angol orvosi hőmérők orviatekban ezüstből.

PSEPHOFER J.-féle
gyógyszertár Bécsben
Singerstrasse 15. sz. „Zam gold. Reichsapfel”.

Vértisztító labdacsook ezeltt egyetemes labdacsook neve alatt; ez utóbbi nevet teljes joggal megérdemlik, mivel csakugyan igen sok oly betegséget létezik, melyben e labdacsook csodás hatásukat fönyesen bizonyítják.

Évtizedek óta ezen labdacsook általában igen el vannak terjedve, számtalan orvos rendel az, s alig akad esztől, melyben ezen kitünő házi-szerből ne volna egy kis részlet.

1 doboz 15 labdacsoal 21 kr., 1 tegeres 6 dobozzal 1 frt 5 kr., bérmentes utánvét mellett megküldéssel 1 frt 10 kr.

A pénz előleges beküldése mellett, bérmentes megküldéssel együtt 1 tegeres labdacso 1 frt 25 kr., 2 tegeres 2 frt 30 kr., 3 tegeres 3 frt 35 kr., 4 tegeres 4 frt 40 kr., 5 tegeres 5 frt 20 kr., 10 tegeres 9 frt 20 kr. (1 tegeresnél kevesebb nem küldetik szét.)

Kératik határozottan PSEPHOFER J.-féle vértisztító labdacsokat kénrl s arra ügyelni, hogy a dobozok tetőjén levő felirás minden dobozon a használati utasításban látható PSEPHOFER J. névalírással el legyen látva és pedig **veres** nyomában.

Fagy-balzsam, PSEPHOFER J.-től 1 tégely 40 kr., bérmentes megküldéssel 65 kr.
Keskeny utifü-nedv, hurut, rekedtség, görcsköhögés stb. ellen. 1 palack 50 kr.
Amerikai köszvény-kenőcs, 1 forint 20 kr.
Por lábizzadás ellen. Egy doboz ára 50 kr., bérmentes megküldés mellett 75 kr.
Golyva-balzsam, 1 üvege 40 kr., bérmentes megküldéssel 65 kr.
Élet-essencia (prágai cseppek), megromlott gyomor, rossz emésztés ellen. Egy üvege 22 kr.
Angol csoda-balzsam, 1 üveggel 50 fr., egy kis üveggel 12 kr.
Fiaker-por, hűhögés stb. ellen 1 dobozzal 35 kr., bérmentes megküldéssel 60 kr.
Tannochinin-hajkenőcs, PSEPHOFER J.-től a legjobb hajnövesztő szer 1 sze lence 2 frt.
Egyetemes tapasz, STEUDEL tanártól sebek ellen jónak bizonyult házi-szer. Egy tégely 50 krajczár, bérmentes megküldéssel 75 kr.
Egyetemes tisztító só, BULLRICH A. W.-tól. Kitünő házi-szer megzavart emésztés ellen, minden következményei ellen. Egy csomag ára 1 frt.

Az itt felsorolt készítményeken kívül, valamennyi az osztriai lapokban hirdettelt bel- és külföldi gyógyászati különlegesség készleten tartatik, a minden esetleg raktáron nem levő ezikk kívánatra pontosan s legújatosabban beszerzetik.

Postai küldemények az öszeg beküldése nagyobb megrendeléseknél utánvétellel mellett és a leggyorsabban eszközöltetnek.
A pénz előleges beküldése mellett (legelőszérűben postautalvány mellett a viteldij sokkal kevesebbe kerül, mint az utánvétellel való küldésnél.)

A legtöbb elősorolt speciálitás kapható Budapesten, **TÖRÖK JÓZSEF** gyógyszerertáiban, Király-utca 12. sz.

BUTOROK CSOMAGOLÁS
nélkül szállítása

BUTORRAKTÁR
ASZTALOSÜZLET

MOBEL LAGER
TISCHLEREI

PÉCSI FÜNKIRCHEN
KAROLY

PHNE Emballage

EXPEDITION NOA NOTIION MOBEL